

בס"ד

אלוהים הבורא

מידות

ואותיות

שם התלמיד / ה: _____

© אהד איילי 04 6922344

תוכן הענינים והספורים

3	אהבת הרע - סיפור רבי אליעזר והעני המוזר
4	בטחון בד' - כל מה שד' עושה הכל לטובה
5	גבורה - גבורתו של ריש לקיש
6	דרך ארץ - אורח בדרך
7	דרך ארץ - אורח בדרך (קלפים להדבקה)
8	הכרת הטוב - הכרת הטוב לשיחים
9	ויתור לחבר - מעשה בסבלים
10	זהירות וזריזות זהירות וזריזות בעבודת ד'
11	זהירות וזריזות - לוח להדבקה
12	חכמה - חכמת שלמה
13	טהרה - הבבא סאלי
14	יושר - הספן הישר

- כעס - מי כאן הלל ? 15
- כעס וענווה - גזור והדבק בעמוד המתאים 16
- לשון הרע - לשון הרע על עצמי 17
- מסירות נפש - מסירות נפש של חייל 18
- נקמה - נקמה של מדינה 19
- סבלנות - הסבלנות משתלמת 20
- ענווה - רבי אריה לוי - הצדיק הירושלמי 21
- פיוס - מידתו של אהרון הכהן 22
- צדקה - צדקה תציל ממות 23
- קדושה - מיהו יהודי קדוש 24
- רחמנות - ורחמיו על כל מעשיו 25
- שלום - האם מותר לשנות מפני השלום 26
- תורה תמימה - תמים תהיה עם ד' אלוקך 27

אהבת הרע

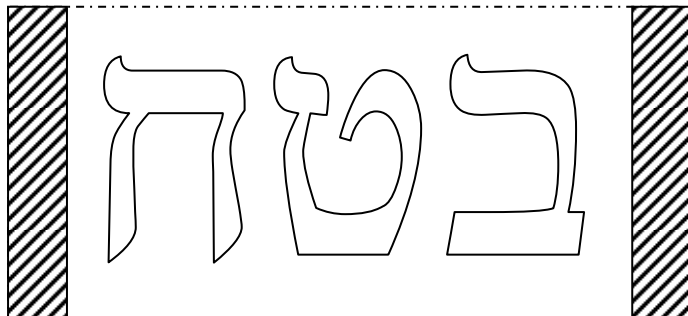
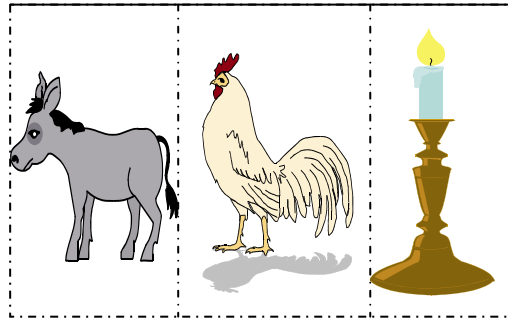

מידות ואותיות

סיפור רבי אליעזר והעני המוזר

מעשה נפלא מרבי אליעזר, אבי-הבעש"ט, שהיה דר בכפר והיה מכניס ארחים גדול ופעם אחת שבחו מאד בשמים את ההתנהגות הטובה שלו, והספימו בשמים לנסות אותו באיזה דבר. ואמרו: "מי ילך לנסות אותו?" ואמר השטן, המקטרג: "אני אלך". ויאמר אליו אליהו הנביא זכר לטוב: "לא טוב שתלך אתה, רק אני אלך". והלך אליהו ז"ל אליו בשבת אחר חצות, בדמות עני במקלו ותרמילו. ובא ואמר: "שבתא טבא" כנהוג. ומהראוי היה לגרשו לחוץ כמחלל שבת, אבל ר' אליעזר הנ"ל היה סבלן, ולא רצה לביישו. ונתן לו מיד לאכל סעדה שלישית בכבוד. וכמו כן סעדת מלון מלכה. וכן ביום א' בבקר נתן לו גם כן נדבה הגונה, ולא הזכיר לו כלל מענין חלול שבת שלא לביישו. וכאשר ראה אליהו ז"ל את מנהגו הטוב בזה גלה את עצמו אליו. ואמר לו: "דע לך שאני אליהו הנביא, ובאתי לנסותך. ובשכר זה תזכה לבן שיאיר עיני בני ישראל". וזכה להבעל שם טוב

ב ט ח ו ז בד'

מידות ואותיות

כל מה שד' עושה הכל לטובה

תלמוד בבלי, מסכת ברכות דף ס/ב
רבי עקיבא הלך בדרך והגיע לעיר. רצה
להתארח בבית המלון ולא נתנו לו אמר כל מה
שד' עושה לטובה עושה. והיה לו עמו תרנגול
(להעיר אותו) ונר (שיוכל ללמוד בלילה)
וחמור (לשאת את משאו) ישב מחוץ לעיר, בא
הרוח וכיבה את הנר, בא החתול ואכל את
התרנגול, בא אריה וטרף את החמור אמר "כל
מה שד' עושה לטובה עושה"
בלילה באו שודדים והרגו את כל העיר ובן לא
פגעו

עמד רבי עקיבא ואמר

" כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא הכל
לטובה "

גבר רה

מידות ואותיות

גבורתו של ריש לקיש

ריש לקיש היה ראש השודדים אדם חזק וגבור. יום אחד רחץ רבי יוחנן ראש החכמים בירדן. ראה אותו ריש לקיש ראש השודדים קפץ לירדן והתחיל לשחות כנגד הזרם. התפעל רבי יוחנן ואמר לריש לקיש: "עם כח כמו שלך אתה יכול להיות גדול בתורה" צחק עליו ריש לקיש ואמר לרבי יוחנן "אתה עם היופי שלך יכול להתחתן עם אשה יפה מאוד" אמר לו רבי יוחנן אם תחזור בתשובה ותלמד תורה אתן לך את אחותי היפה לאשה. הסכים ריש לקיש ללכת ללמוד תורה אך באותו רגע לא הצליח כבר לשחות יותר. ורבי יוחנן הלך עמו ולימד אותו תורה עד שחזר בתשובה שלימה וכפי שהבטיח נתן לו את אחותו לאשה.

ד ר ד א ר ח

רבי אלעזר בן עזריה אומר: אם אין תורה,
אין דרך ארץ; אם אין דרך ארץ, אין תורה.

משחק

בדרך ארץ אל עץ החיים

8	7	6	5	4	3	2	1
9							
10		32	31	30	29	28	27
11		33					26
12		34					25
13		35	36	37	38		24
14							23
15	16	17	18	19	20	21	22

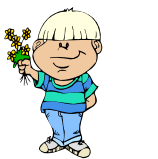
כללי משחק

- התנהגות בדרך ארץ שתי צעדים קדימה
- לא בדרך ארץ צעד אחד אחורה

מידות ואותיות

אורת בדרך (ארץ)

מעשה ברבי ינאי שהיה מהלך בדרך, וראה אדם לבוש נאה מאד ונראה תלמיד חכם. אמר לו, כבוד הרב מזמן לסעד אצלנו. הכניסו לביתו נתן לו לאכל ולשתות דבר עמו בדברי תורה וגלה שאינו יודע תורה כלל. אמר לו בסוף הסעודה, ברוך ברכת המזון. אמר לו, בדרך ינאי בביתו. הוא היה עם הארץ שלא ידע אפילו שצריך לקרוא לרבי ינאי בתאר רבי. אמר לו רבי ינאי, אתה תדע לחזור על מה שאומר לך? אמר לו, כן. אמר לו, אומר, אכל כלב סעודתו של ינאי. וגם אתה אכלת אצלי בלא שום זכות אלא ככלב בחסד, כי אתה בעצם אינך יודע כלום ורק מתלבש כרוב גדול. אז שאל אותו רבי ינאי ובכל זאת ספר לי משהו טוב על עצמך. אמר לו, מימי לא שמעתי דבר רע וזה שבתי לאומר. ולא ראיתי שני אנשים מתכתשים ביניהם ולא עשיתי ביניהם שלום. אמר לו רבי ינאי, כל כך דרך ארץ יש בך וקראתיך כלב? עליך אמר הפסוק, ושם דרך ארצנו בישע אלקים כ"ו דורות קדמה דרך ארץ לתורה כמו שכתוב בספר בראשית: לשמר את דרך עץ החיים. דרך זו דרך ארץ, ואחר כך עץ החיים זו תורה.

8 18 28 38	
7 17 27 37	
6 16 26 36	
5 15 25 35	
4 14 24 34	
3 13 23 33	
2 12 22 32	
1 11 21 31	

גזור את הקלפים ומאחרי כל

קלף עם ציור הדבק קלף

מספרים.

הנח את הקלפים

כשהמספרים כלפי מעלה.

כאשר נוחתים על המספר

המופיע על הקלף יש לבחון

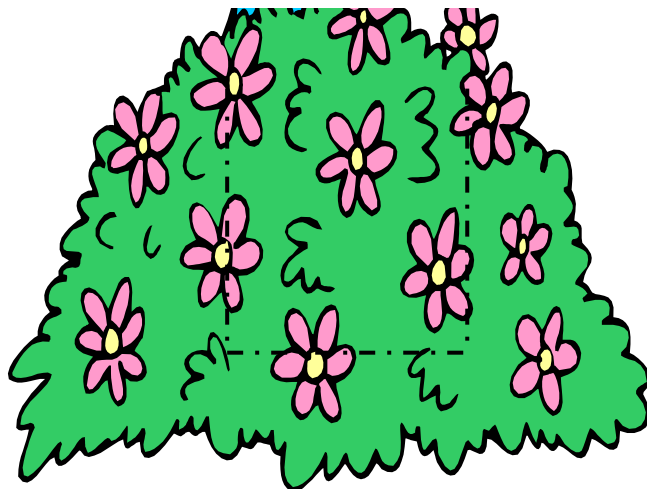
כיצד ההתנהגות בציור.

וללכת בהתאמה.

הזכרת הטוב

מידות ואותיות

הפכת הטוב לשיחים

הרב גוסטמן זצ"ל, היה נהג להשקות בעצמו את השיחים שעמדו בגינת ישיבתו. מדוע עשה זאת? וכי לא היה לו משהו יותר חשוב לעשות? הסביר הרב גוסטמן: פעם פשדח מן הנאצים, השליך את עצמו בעת שפרח תחת אחד השיחים כדי להסתתר מרודפיו ועל ידי כך מלט את עצמו מהריגה, על כן הוא מכיר טובה לשיחים, וכאות להפכת טובה זו הוא משקה אותם בעצמו. אמנם השיחים בגינת הישיבה בירושלים לא היו אותם שיחים שהצילו אותו מן הסכנה בוילנא, אבל מין שיחים הציל אותו, ועל כן הפיר טובה למין נברא זה. לשיחים לא הייתה כל תועלת מכך שהרב גוסטמן עצמו היה משקה אותם. אם הגנן היה משקה אותם היו מקבלים בנדאי אותה כמות של מים. אף על פי כן הרב גוסטמן מצדו היה חיב בהפכת הטוב כלפיהם, ולכן חלק להם את הכבוד הזה, להשקות אותם בעצמו. זו הרגשה של אדם גדול, מה זו הפכת הטוב, ואפילו לדומם.

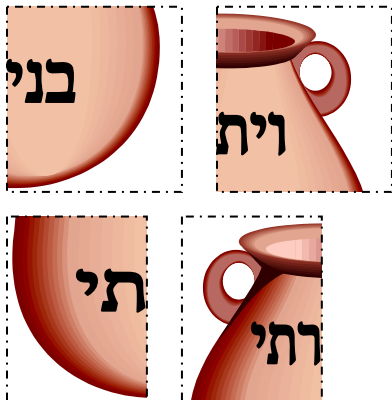
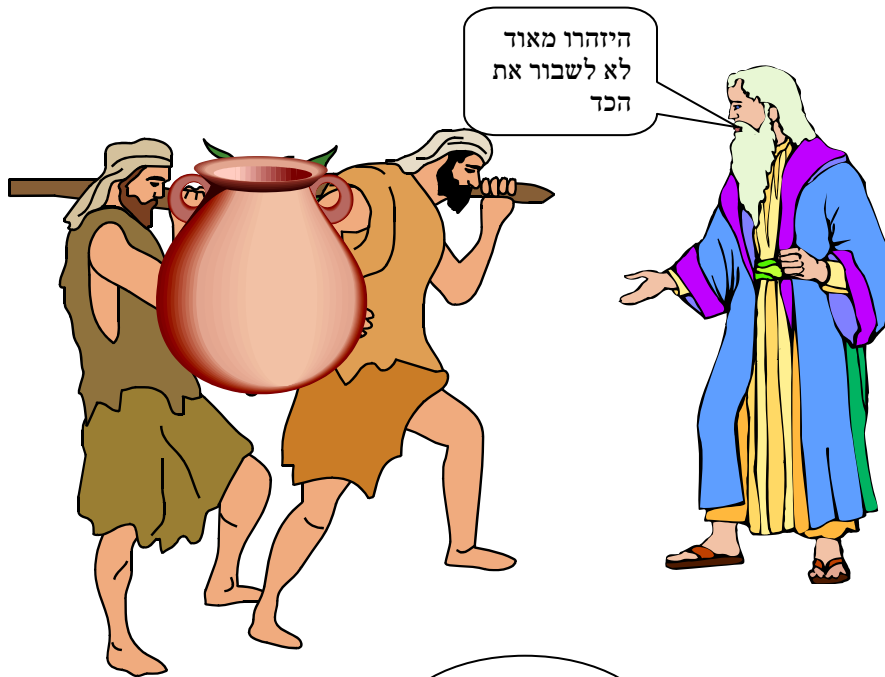
ר יתור לחבר

מידות ואותיות

מעשה בסבלים

רבי אליעזר היה איש עשיר בעל כרמי יין. בסוף עונת הפציר מלא פד גדול ביין ושכר שני סבלים לסחב את היין לביתו. "היזהרו שהפד לא ישבר" הזהיר את הסבלים רבי אליעזר. הסבלים הרימו את הפד וסחבו אותו בזהירות. לפתע מעד אחד הסבלים על אבן שהיתה בדרך הפד נפל לארץ ונשבר. רבי אליעזר כעס מאד "לא אשלם לכם על עבודתכם ואתבע אתכם על הנזק שגרמתם לי" אמר לסבלים.

בבית הדין נערך דיון השופט הקשיב לטענות הצדדים ופשהבין שאין לסבלים העניים לשלם את הנזק בקש מרבי אליעזר שיתר להם על הנזק. רבי אליעזר הסכים אך הסבלים העניים עדין עצובים. "מה נביא לילדינו לאכל, כל היום סחבנו ועתה אין לנו במה להאכיל את ילדינו" רבי אליעזר ותר והסכים לשלם להם גם על עבודתם.

עֲהִירוֹת וְעֲרִיזוֹת

עֵז כַּנְמֹר

קל כַּנְשֹׁר

רֵץ כַּצְבִּי

מידות ואותיות

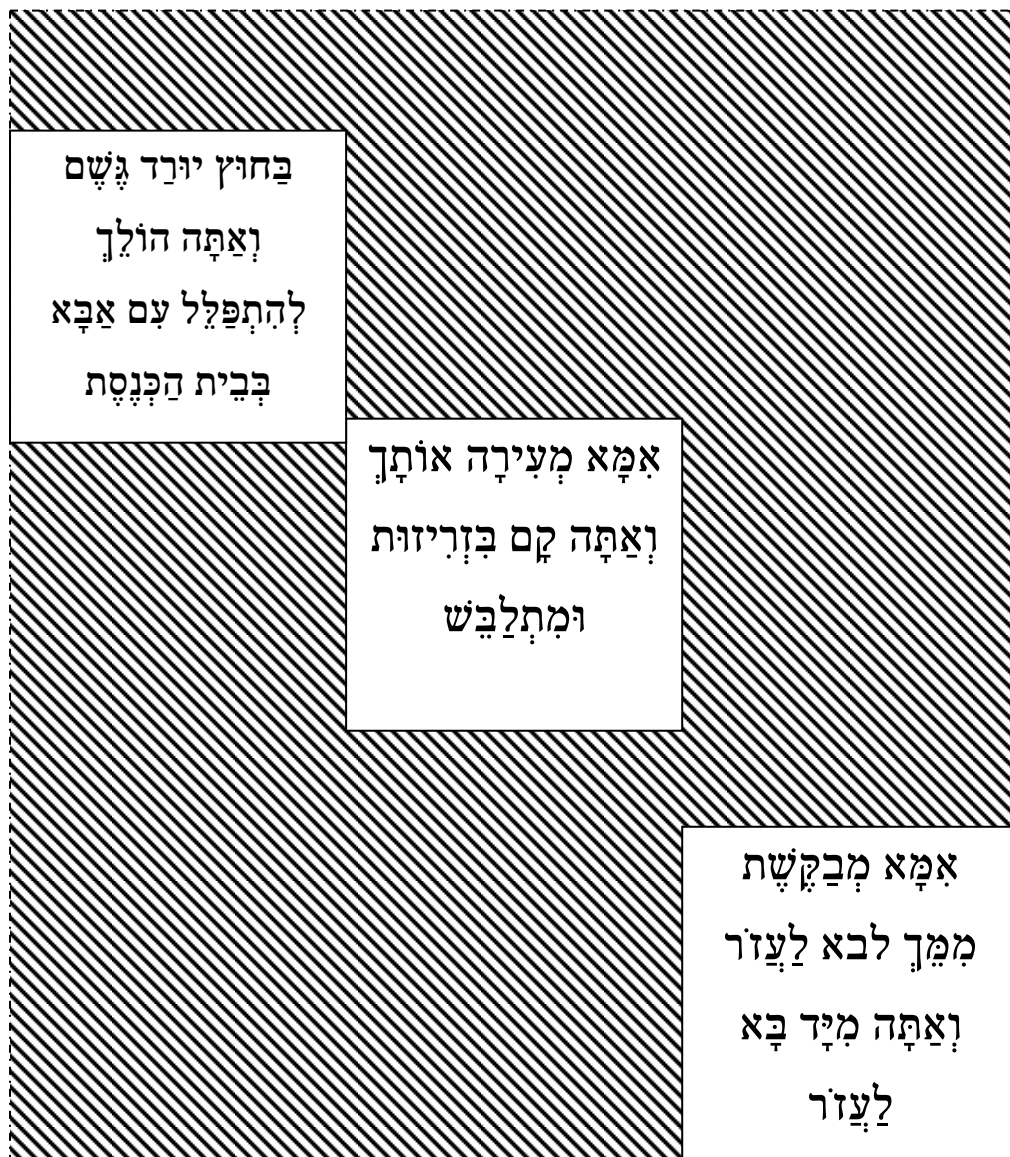
יְהוּדָה בֶּן תִּימָא אוֹמֵר: הָיָה עֵז כַּנְמֹר, וְקַל
כַּנְשֹׁר, וְרֵץ כַּצְבִּי, וְגִבּוֹר כְּאַרְיֵה, לַעֲשׂוֹת רְצוֹן
אֲבִיךָ שְׁבַשְׁמַיִם.

(מסכת אבות פרק ה משנה כ)

”הַזִּרְיוֹת הֵיא מִדָּה גְּדוֹלָה לְתוֹרָה וּלְמַצְווֹת
וְגַם לְעִנְיָן תִּקְנַת הָעוֹלָם הַזֶּה, וְהִיא מִיַּד
הַצְדִּיקִים לְעִבּוּדַת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ.”

(אורחות צדיקים)

גזור את הריבוע והדבק מאחורי הדף למעלה

חכמה

מידות ואותיות חכמת שלמה

פעם אחת כשישב שלמה המלך בחצר הארמון הרגיש לפתע עקיצה באפו. כעס שלמה המלך על הדבורה שעקצה אותו "תצופה שפמותך" "אנא סלח לי בקשה הדבורה ואני אעזור לך" צחק שלמה על הדבורה וחשב כיצד תוכל לעזור לי דבורה קטנה כזו. לימים באה אל המלך מלכת שבא ובקשה לנסותו בחידות. הביאה עמה גן של פרחים וכלם דומים להפליא ואמרה: "רק פרח אחד הוא האמיתי אם תכם אתה אמור לי מיהו הפרח האמיתי" חשב שלמה כיצד יבחין בין הפרחים? והנה הופיעה לה הדבורה הקטנה והחלה למצץ צוף מאחד הפרחים מיד הבין שלמה שזהו הפרח האמיתי. והבין גם שמכל יצר ואפלו הקטן ביותר נתן ללמד משהו.

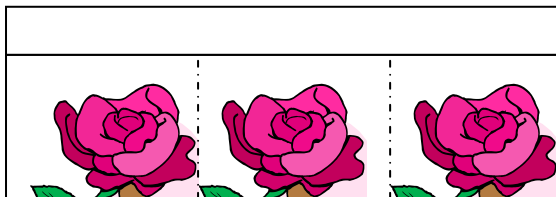
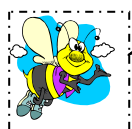

הגד לי מהו
הפרח
האמיתי?

הפרח עליו
יושבת
הדבורה

הדבק את
הדבורה על
הפרח האמיתי

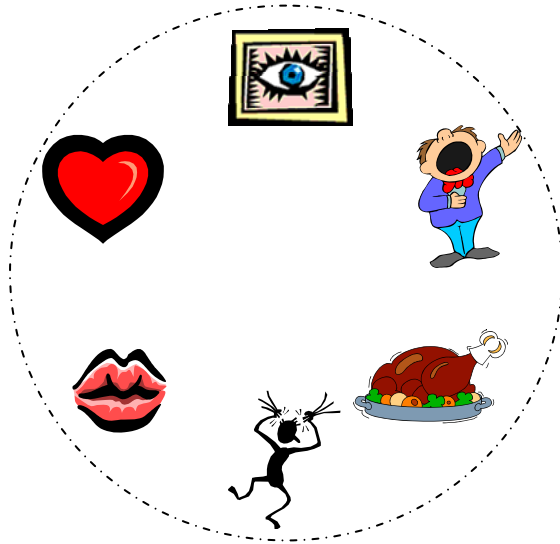

ט ה ר ה

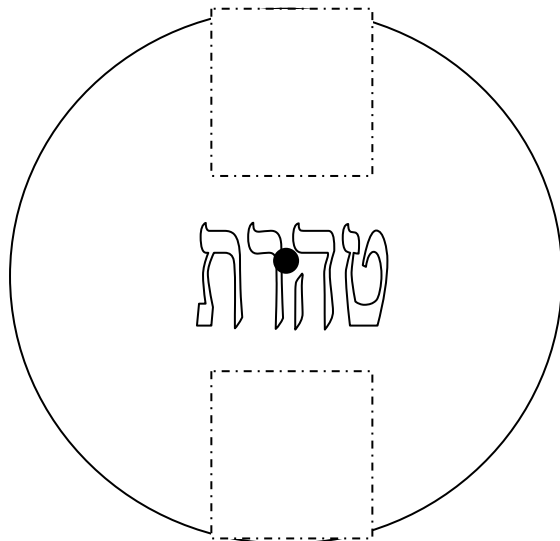
מידות ואותיות

הבבא סאלי

במרוקו היה ילד קטן ושמו ישראל. ישראל הקטן הלך יום אחד ללמוד כדרכו בתלמוד תורה, בדרכו פגע בו אחד מחבריו והעליב אותו. ישראל הקטן החזיר לו בקללה עסיסית. למחרת הגיע אביו של הילד לביתו של ישראל ובפיו בקשה לאביו "בנך קילל את בני ומאז חלה מאוד, בקש ממנו שיתפלל על בני שיחלים" האב לקח את בנו ישראל ואמר לו "דע לך בני שפה קדוש יש לך אנא השתמש בו אך ורק לברך את עם ישראל" הילד הקטן ברך והילד חברו התרפא. מאותו יום ברך ישראל שגדל והיה לרבי ישראל אבוחצירא את עם ישראל. רבים מבני ישראל באו אליו ובפי כולם בקשה אחת "בבא סאלי" (אבא התפלל). זכה הבבא סאלי שברכותיו התקימו. בזכות ששמר על עינו של יראו מראות לא צנועים על פיו שמר להוציא דברים כשרים ועל ליבו ממאכלים שאינם טהורים.

הבבא סאלי

כרשר

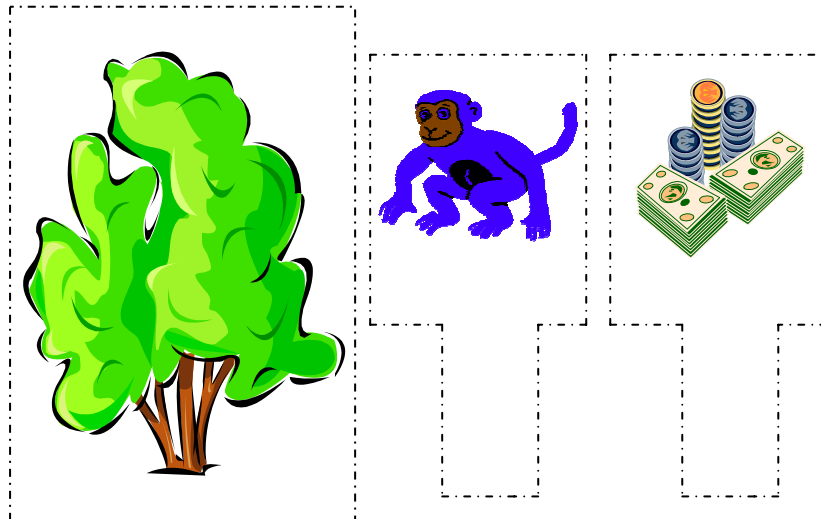
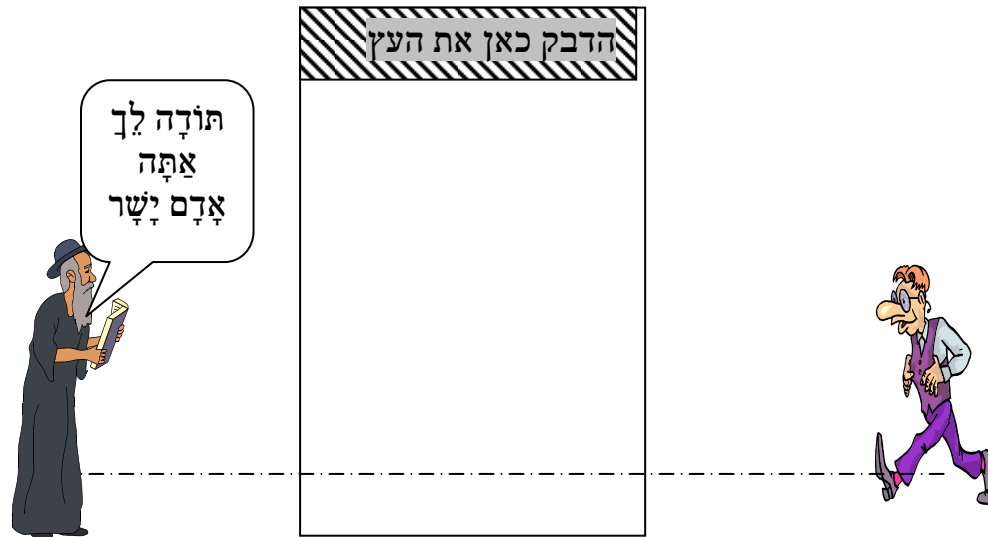
מידות ואותיות

הספן הישר

רב אחד פגש בשוק את חברו הספן שיצא לארץ רחוקה. שאל הספן את הרב "התרצה שאקנה לך דבר מה מעבר לים" אין לי כמעט כסף אמר הרב והושיט לספן כמה מטבעות בודדות. "קנה לי בהן מה שתמצא" אמר הרב.

הספן לקח את הכסף וכשהגיע אל מעבר לים הסתובב בשווקים וחשב לעצמו "מה אקנה בסכום הקטן?" לפתע ראה קוף מאולף בידו של מוכר "התוכל למכור לי את הקוף תמורת סכום זה?" המוכר הסכים, והספן לקח את הקוף איתו.

לפתע קפץ הקוף מידו והחל לרוץ אל מחוץ לעיר. הספן רץ אחריו עד שהגיע לעץ גדול. הקוף חמק והתחבא במאורה מתחת לעץ הגדול. הספן הושיט את ידו להוציא את הקוף ולפתע הרגיש בצרור גדול. משך את הצרור והנה מטמון מטבעות שהוחבא מתחת לעץ לפני שנים רבות. שלח את ידו והוציא גם את הקוף. חזר הספן לביתו ובא אל הרב. הנה לך אמר והושיט לרב את מטמון המטבעות ואת הקוף הקטן. התפלא הרב כיצד הצליח לקנות סכום כה גדול במעט הכסף. סיפר הספן לרב את ספורו והרב הודה לו במילים נרגשות "תודה לך אתה אדם ישר דרך"

כ ע ס

מידות ואותיות

מי כאן הלל

שני חברים שדברו אודות מידת הסבלנות של הלל, נשיא ישראל, והתערבו ביניהם על ארבע מאות זוז, אם יוכל האחד מהם להביא את הלל לכלל כעס. הלל היה גדול הדור ולא קל להכנס אליו לשאלות פשוטות קם אחד מביניהם, והלך ביום שישי מתחת ביתו של הלל, והיה צועק: "מי כאן הלל", כביכול אינו מכיר את ביתו. מיד יצא הלל באמצע המרחץ, ושאל את האיש מה רצונו, פתח את פיו אותו אדם ושאל, מפני מה ראשם של הבבלים עגלגל? השיבו הלל בנחת: "שאלה גדולה שאלת בני", ותרץ לו שזה משום שהמילדות מזניחות את הילדים.

הלך לו אותו אדם וחזר אחרי כמה דקות, וצעק שנית: "מי כאן הלל". שוב יצא הלל בנחת, שאלו הלל: "מה רצונך, בני?" ענה אותו אדם: "שאלה יש לי לשאול, מפני מה רגליהם של האנשים הגרים באפריקה רחבות?" השיבו הלל: "מפני שיש שם ביצות, והשם יתברך עשה אותם כך, שלא ישקעו בבוץ".

שוב נפרדו, אך אותו אדם חזר בשלישית, וצעק: "מי כאן הלל", יצא גם הפעם הלל בנחת ושאלו: "מה רצונך, בני?" שאל אותו האיש: "מפני מה יש אנשים בארץ מיוחדת שעיניהם שטוחות?" ענה הלל: "מפני שיש רוחות המעיפות את החולות בעיניהם". התרגז אותו האיש ואמר להלל הזקן: "יש לי שאלות רבות לשאול, אך מפחד אני שתכעס", ענה הלל: "שב בני, ותשאל את אשר תחפוץ". ישב אותו אדם, ואמר לו: "אתה הוא הלל שאומרים עליך נשיא ישראל?" ענה: "כן". אמר לו אותו האיש: "אם אתה הוא, יהי רצון שלא ירבו כמותך בישראל", נבהל הלל ושאלו: "מדוע בני תאמר כך?" ענה: "מפני שעל ידך הפסדתי ארבע מאות זוז, ואמד והסביר להלל את סלע מחלקתו עם חברו, ואיך שסבלנותו של הלל גרמה לו להפסיד ארבע מאות זוז. מיד ענה הלל: "תדע בני, שמוטב להפסיד ארבע מאות זוז, ועוד פעם ארבע מאות זוז, ובלבד שהלל לא יכעס".

גזור את האגרת של
 ר' אלימלך מליז'נסק
 בעמוד זה והדבק אותה
 בעמוד הבא. אגרת זו תעזור
 לך להינצל מהכעס ולעזור
 לחברך

דף זה שייך לעמוד 20
 גזור אותו כשתגיע למידת
 הענווה שם

מתפללנו של ר' אלימלך מליז'נסק

אדרכה

תן בלבנו

שנראה כל אחד מעלת חברנו

ולא תסרונם.

ושנבר כל אחד את חברו

בדרך הישר והקצוי לפניך,

ואל יעלה בלבנו שום שנאה

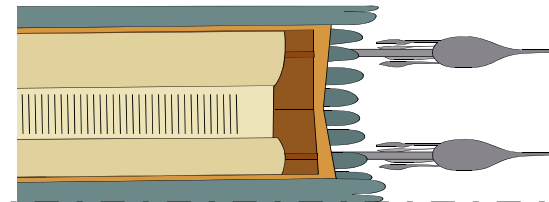
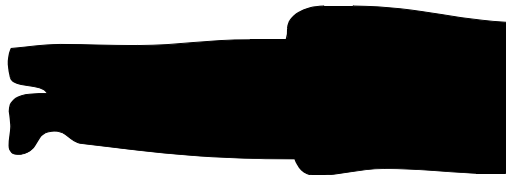
מאחד על חברו, חלילה.

ותחזק אותנו באהבה אליך,

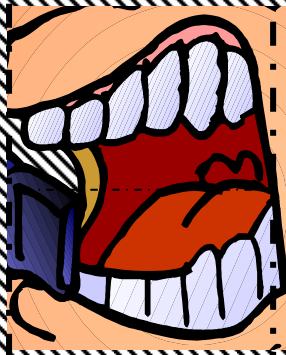
באשר גלוי וידוע לפניך,

שיהא הכל נחת ורח אליך.

אמן בן יהי רצון.

לשון הרע

מידות ואותיות לשון הרע

מעשה בשני יהודים ישבו זה בסמוך לזה ברכבת הנוסעת לראדין: האחד מהם ידוע ומפורסם בקרב העולם היהודי היה זה מרן ה"חפץ חיים", אשר שב אל ביתו שבראדין. ואולם, היהודי שישב לצידו, כלל לא הכיר את מראה פניו של ה"חפץ חיים", כיוון שהתגורר בעיר מרוחקת. כדרכם של נוסעים. היושבים זה לצד חברו משך שעות רבות, נקשרה שיחה בין השנים. ובמהלך השיחה סח אותו יהודי לשכנו: "היודע אתה, נוסע אני לראדין להתברך מפי פאר דורנו, ה'חפץ חיים'! שכן לספסל לא הגיב על כך. אך הדובר המשיך: "אתה, כתושב ראדין, בודאי שמעת על הצדיק המופלא הזה, הלא כן? ואולי זכית לראותו אי פעם..." מה הופתע האיש, בשמעו את שכנו אומר: "אין הוא צדיק כלל...הוא יהודי פשוט, ממש כמו כל היהודים".

אחור כעס קם השכן ממקומו וקרא: "כיצד תעז לומר דברים שכאלה?" "אמרתי לך את האמת לאמיתה", השיב לו ה"חפץ חיים", "מכיר אני היטב את ה'חפץ חיים'", הוסיף.

התשובה הזו ועזוזה לחלוטין את היהודי. "חצוף שכמוך!" קרא לעבר שכנו, הלא הוא ה"חפץ חיים". ואל שאר הנוסעים בקרון הפטיר: "הראיתם מימיכם אדם עלוב שכמוהו? מעז הוא לזלזל בפאר הדור, ב'חפץ חיים'! לא, איני מסוגל לשבת ליד אדם שכזה!" קרא בשאט נפש ועזב את הקרון.

כשהגיעה הרכבת ליערה וצרה בבית הנתיבות אשר בראדין, מיהר האיש לרדת מהקרון בו עשה את שארית הדרך. 'איני חפץ להתקל שוב באותו יהודי עלוב, המעז פנים נגד ה'חפץ חיים'! הרהר, ועל כן חמק חיש מהר, עזב את שטח התחנה ופנה לעבר ביתו של מרן ה"חפץ חיים".

"אבינו איננו בבית", אמרו לו בני משפחתו של ה"חפץ חיים", כשהגיע אל הבית, "הואל נא להמתין, ר' יהודי, עוד מעט מן הסתם הוא יגיע הביתה". נרגש וקצר רוח המתין האורח לבוא בעל הבית. בהתרגשות הרבה לא יכול לשבת על מקומו, והלך אנה ואנה בחדר. הן עוד מעט יפגוש פנים אל פנים את גדול הדור...ליבו החיש את פעימותיו.

וכשנפתחה דלת הבית ונשמע קולו של מרן ה"חפץ חיים" הלם ליבו של האיש הממתין בכל עוז...עוד רגע, עוד רגע קט ויראה את ה"חפץ חיים"...

והנה הוראות עיניו נכונה? ההוזה הוא בהקיץ? אל החדר נכנס לא אחר מאשר אותו יהודי שישב לצידו ברכבת בראשית הנסיעה, אותו יהודי שבעטיו נאלץ לעבור לקרון אחר...ויהודי זה אינו אלא בעל הבית, ה"חפץ חיים"!

ליבו של האיש החסיר פעימה. פניו חורו ולשונו דבקה לחיכו. חלפו רגעים אחדים עד אשר התאושש. או אז קרב אל ה"חפץ חיים", השפיל מבטו ואמר: "עכשיו מבין אני את הכל. אנא, רבנו, מחל נא לי על הדברים הקשים שטענתי נגדך!"

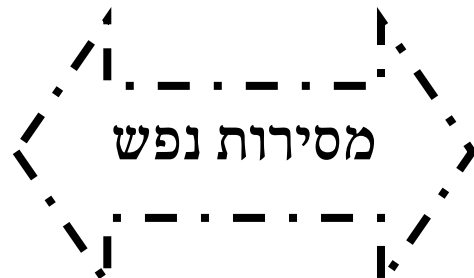
"אל תבקש ממני מחילה", נשמע קולו של ה"חפץ חיים", "נהפוך הוא: אני הוא שצריך לבקש את סליחתך, כיון שהדברים שאמרתי לך צערו אותך. ובאותה שעה למדתי דבר חשוב: ליהודי אסור לדבר לשון הרע אפילו על עצמו..." (מעשיהם של צדיקים).

כח סירות נפש

על קיום מצוות

על ארץ ישראל

מידות ואותיות מסירות נפש של חיל

כפרי אחד שהיה חשוך בנים נסע יחד עם אשתו להמגיד הקדוש מקוזניץ ז"ל לבקש ממנו שיתפלל בעדם ויברך אותם להיפקד בזרע של קיימא המגיד הקדוש בירך אותם וברכתו נתקיימה האשה ילדה בן לאחר זמן מה חלה הילד במחלה מסוכנת והאשה הפצירה בבעלה שיסע שוב להמגיד נסע אליו והמגיד בירכו ברפואה שלמה ופטרו לשלום אבל לילד לא הוטב להיפך מיום התגברת מחלתו יותר ויותר אם הילד לא זזה מעריסתו והיתה יושבת כל הזמן על ידו בלב מר ובנפש חרדה. פעם אחת נרדמה על יד עריסת הילד וכשניעורה משנתה ראתה והנה חייל אחד עומד אצל העריסה בידו האחת ובידו השני כף והוא נותן וחוזר ונותן לתינוק לשתות מן הכף נבהלה האשה והתחילה לצעוק והחייל ברח מאותו רגע הוטב מצב הילד והיה הולך ומבטיח עד ששב לאיתנו לגמרי שמחו ההורים ועם זה גם פחדו שמא היה מכשף או שד מה עשו נסעו שוב להמגיד הקדוש וסחו לו כל המאורע אמר להם המגיד לבל ידאגו כלל שאין בזה שום דבר רע ח"ו ופטרו לשלום.

לאחר נפטרו ממנו ציוה המגיד למשמשו שיקח את מקלו וילך לבית החיים דקוזניץ ויכה בו על קברו של חייל אחד ויאמר לו שהמגיד קרא לו המשמש עשה כן והמגיד פנה לחייל בשאלה: מי שמך לרופא ילדים?

השיב לו החייל: מעשה שהיה כך היה כשלקחתי לעבוד בצבא נתערבתי בגויים ועשיתי ככל מעשיהם עד שכמעט לא היה שום הבדל ביני וביני הגויים מלבד מה שבפנקס שלהם הייתי רשום בתור יהודי יום אחת הלכתי עם עוד כמה חיילים בדרך נפגשנו בעני יהודי אחד ההולך מאיזה כפר לביתו החיילים סבבוהו מכל צד חיפשו בבגדיו ומצאו בהם שבעים וחמשה רובלים. גזלו ממנו את הממון ומחשש שלא ילך העני לספר הדבר לשר הצבא נטלוהו ותלוהו על העץ והלכו להם לדרכם ואני כשראיתי את המעשה הנובא הזה נתעוררה בקרב הנקודה היהודית ורגש הרחמנות נתגבר בי התחמקתי מבין החיילים ובאתי מהר אל היהודי התלוי נטלתי סכין וחתכתי את החבל שהיה תלוי בו ותיכף כשנחלץ מן החבל שבה רוחו אליו בכיסי היה אז סכום כסף ונתתי ליהודי שבעים וחמשה רובל כסכום שהחיילים גזלו ממנו והוא הלך בשמחה רבה לביתו כשבאו החיילים למקום ערך שר הצבא כנהוג את המפקד וקרא בשמו של כל אחד ואחד כשהגיע לשמי ואין קול ואין עונה היכן הוא שאל את החיילים עלי והשיבו שהייתי עמהם בדרך וכנראה התעכבתי שם באיזה מקום מיד ציוה עליהם שר הצבא ללכת לחפשי הלכו ומצאוני עומד על יד העץ שתלו עליו את היהודי והוא התלוי איננו הבינו החיילים שאני החייתי את היהודי וחששו שמא אגלה את הדבר לשר הצבא והחליטו לתלות גם אותי על העץ וכן עשו והלכו לשר הצבא ואמרו שמצאנו אותי תלוי על עץ, אחרי כן לקחוני וקברו אותי בעיר קוזניץ כשבאתי אחרי פטירתי לפני בית דין של מעלה לדין אמרו ליתן לי להכנס גן עדן אף על פי אפשר מחמת שכל ימי עשיתי עבירות אך גהנום גם כן אי אפשר ליתן לי מפני שהצלתי נפש אחת מישראל וכל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם ומלואו ובפרט שעל הצלה זו מסרתי את נפשי ממש לכן פסקו שאהיה רופא ילדים ונתנו לי מן השמים רשות להחיות נפשות של ילדים בשעה שצריכים לישועה.

מעשה זה סיפר הרב הקדוש הרי מגסטינין ז"ל והוסיף: אני מבין בטיב כסף וזהב ואבנים טובות וכדומה, אבל בטיבו של יהודי אין לנו הבנה כלל (מסיפורי חסידים).

ב ק י מ ה

מידות ואותיות

נקמה של מדינה

בשנת תשכ"ב הוצא להורג בתליה אדולף אייכמן.

עשרים שנה לפני שנשפט במדינת ישראל. היה אותו איכמן אחראי לתכנית השטנית ולרציחת מליוני יהודים במחנות השמדה בפולין. הוא עצמו רצח יהודים רבים בעצמו. לאחר סיום המלחמה והפסדה של גרמניה ארצו במלחמה החליף איכמן את שמו לקרלוס וברח לארגנטינה.

בארגנטינה הסתתר עם משפחתו וחשב שכך ימשיך לחיות את חייו.

לאחר הקמת מדינת ישראל הוקמה יחידה מיוחדת של אנשי מודיעין. תפקידה היה לגלות את האחראים לרצח היהודים בשואה ולהביאם למשפט במדינת ישראל.

היחידה גילתה את אייכמן מסתתר בארגנטינה ובמבצע סודי חטפה אותו והטיסה אותו בסוד לארץ.

בשנת תשכ"א הודיע דוד בן גוריון מעל דוכן הכנסת שהפושע הנאצי הובא לישראל ויעמוד כאן למשפט.

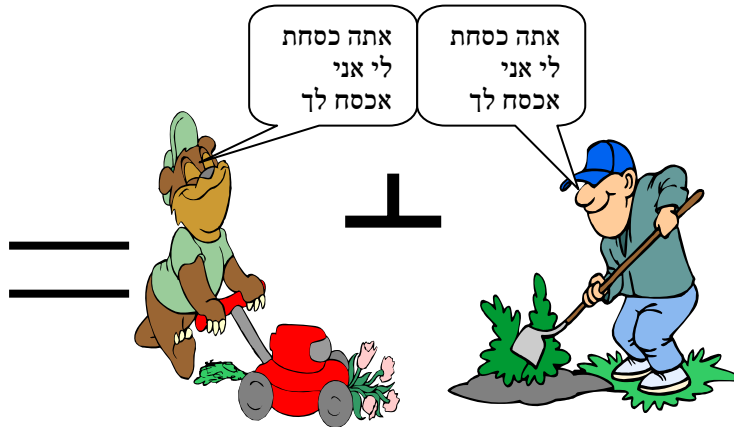
שנתיים נמשך המשפט שבסופו נידון איכמן למוות בתליה.

אייכמן נתלה ובכך נקמה מדינת ישראל את נקמתם של מליוני היהודים שהוא היה אחראי לרציחתם.

הַרְגִּינוּ גוֹיִם עִמּוֹ כִּי דָם עֲבָדְיוֹ יָקוּם וְנָקָם יָשִׁיב לְעַרְוֹ

וְכִפֹּר אֶדְמָתוֹ עִמּוֹ

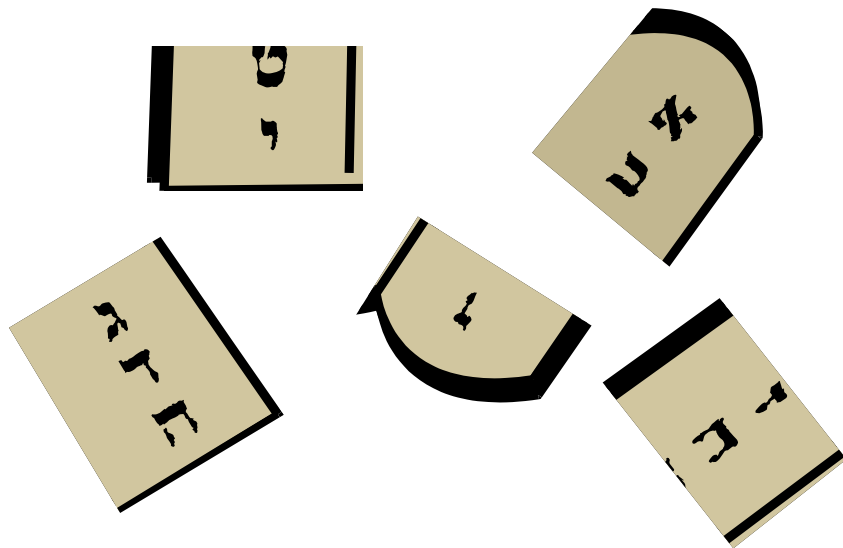
כשאני
נוקם אני
מקבל
מדבר

כשאני מחזיר
אהבה אני
מקבל גן
פורח

ס ב ל נ ו ר ת

מידות ואותיות הסבלנות משתלמת

וירא העם כי בושש משה מהו כי בושש באו שש
שעות ולא ירד למה שהתנה עמהם למ' יום אני מביא לכם
את התורה וכיון שבאו שש שעות ולא ירד משה מיד ויקהל
העם על אהרן רבנן אמרי השטן מצא את ידיו אותה
שעה שהיה משה נראה תלוי בין השמים והארץ והיו
מראין אותו באצבע ואומר כי זה משה האיש אותה
שעה עמד עליהם חור ואמר להם תפסיקו, אין אתם נזכרים
מה נסים עשה לכם הקב"ה מיד עמדו עליו והרגוהו.

נכנסו על אהרן שנאמר ויקהל העם על אהרן ואמרו
לו כשם שעשינו לזה כך אנו עושים לך כיון שראה אהרן
כך נתיירא ובנה להם עגל.

מדרש רבה שמות פרשה מא

עברה

מידות ואותיות

רבי אריה לויין הצדיק הירושלמי

רבי אריה לויין קיבל תואר רב מרב חשוב אך בגלל ענותנותו הרבה קרע את כתב המינוי לגזרים.

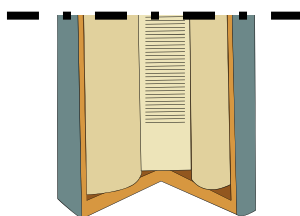
פעמים רבות הוצע לרבי אריה לקבל אותות כבוד על פעילותו אך הוא סירב באומרו "אין הכבוד מגיע לי"

רבי אריה בחר להיות רבם של האסירים היושבים בבתי הסוהר של הבריטים לפני קום המדינה.

רבי אריה היה עובר בין האסירים שומרי המצוות ובעיקר כאלה שלא היו שומרי מצוות מעודד אותם מביא להם מכתבים מבני משפחתם ולוקח חזרה דברים למשפחתם.

על פעילותו זו כונה רבי אריה לויין – אבי האסירים.

גם לאחר שקמה המדינה המשיך רבי אריה להיות רבם של העניים והחולים ועל כך כונה – הצדיק הירושלמי.

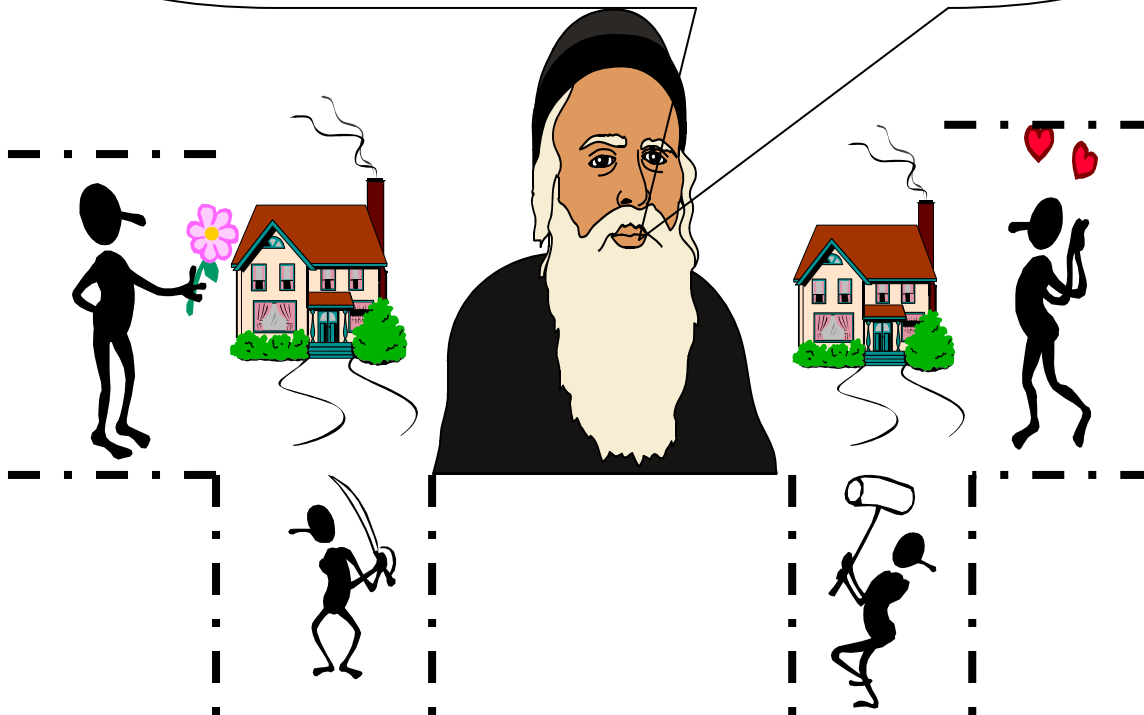

פירס

מידות ואותיות

מידתו של אהרון הכהן

מסכת אבות פרק א
הלל אומר: הָגִי מִתְלִמְיָדִי שֶׁל אֶהְרֹן, אוֹהֵב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם, אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמִקְרָבָן לַתּוֹרָה.

הווי מתלמידיו של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום - פירשו באבות דר' נתן - כיצד היה אהרון אוהב שלום? כשהיה רואה שני בני אדם מתקוטטים, היה הולך לכל אחד מהם שלא מדעת חברו, ואומר לו, ראה חברך איך הוא מתחרט ומכה את עצמו על שחטא לך, והוא אומר לי שאבוא אליך שתמחול לו, ומתוך כך, כשהיו פוגעים זה בזה היו מנשקים זה את זה. וכיצד היה מקרב הבריות לתורה? כשהיה יודע באדם שעבר עבירה, היה מתחבר עמו ומראה לו פנים צהובות, והיה אותו אדם מתבייש ואומר, אילו היה יודע צדיק זה מעשי הרעים כמה היה מתרחק ממני, ומתוך כך היה חוזר למוטב. הוא שהנביא מעיד עליו (מלאכי ב') ובמישור הלך איתי ורבים השיב מעוון.

צדקה

מידות ואותיות

בנימין הצדיק

אמרו עליו על בנימין הצדיק שהיה אחראי על קופה של צדקה. פעם אחת באה אשה לפניו בשני בצורת אמרה לו רבי תן לי צדקה אמר לה מצטער מאוד אבל אין בקופה של צדקה כלום אמרה לו רבי אם לא תיתן לי כסף אני ושבעת ילדי מתים ברעב עמד ונתן לה מהמעט שהיה לו לימים חלה ונטה למות אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבוננו של עולם אתה אמרת כל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא ובנימין הצדיק שבזכותו חיה אשה ושבעה בניה ימות בשנים כל כך צעיר מיד שינו את דינו והוסיפו לו עשרים ושנים שנה על שנותיו.

קדושה

מידות ואותיות

מיהו יהודי קדוש?

מעשה ביהודי פשוט שחי בעיר צפת. יום אחד שמע היהודי את הרב דורש בבית הכנסת על "לחם הפנים" אותו לחם שהובא אל המקדש וקרב בין ישראל לאביהם שבשמיים. היהודי הפשוט שלא הבין שהיום כבר אין לחם הפנים החליט להביא בכל שבוע לחם הפנים אל פני ד'. אמר ועשה: ביקש היהודי הפשוט מאשתו לאפות עבורו חלות לקח שתי חלות והניחם בארון הקודש. למחרת בה גבאי בית הכנסת ולתדהמתו בתוך הארון מונחות שתי חלות לצד ספרי התורה. לקח הגבאי את החלות לביתו וחלקם לבני ביתו. והיהודי הפשוט מציץ לארון ובראותו שאין חלות שמח בלבו באומרו רצה ד' את לחמי. בכל שבוע היה היהודי מניח את חלותיו והגבאי מסלקם ומחלקת לבני ביתו. יום אחד התעכב הגבאי בבית הכנסת ולפתע הוא שומע צעדים קרבים. הסתתר הגבאי מאחורי הבימה וראה את היהודי הפשוט מביא שתי חלות באומרו "קח נא ד' את לחמי לפניך" קפץ הגבאי ממקומו וקרא "יהודי שוטה – מה לך כי תשים את חלותייך בתוך ארון הקודש? בכל שבוע אוכל אני את חלותייך ואילו ד' אלוקינו אינו שומע לתפילתך כלל" נעלב היהודי הפשוט וברח מן המקום בבושת פנים.

באותו לילה נגלה האר"י הקודש לגבאי בחלומו ואמר לו: "דע לך כי מות תמות – כוונותיו הטהורות של היהודי הפשוט ומעשהו התמים קרבו אותו ואת חלותיו לפני ד' מאוד – היום ביישת אותו ומיתתך היא כפרתך" לא עברו ימים מועטים ומת הגבאי בדמי ימיו.

רחמיו על כל מעשיו

מידות ואותיות

ורחמיו על כל מעשיו

רבינו הקדוש רבי יהודה הנשיא גר בצפורי בגליל. יום אחד כשישב בית כנסת ללמוד תורה, שמע עגל מובל לשחיטה וגועה בקול גדול. קולו של העגל היה נשמע כמתחנן ומבקש "עזבו אותי ואל תשחטו אותי". פנה רבינו הקדוש אל העגל ואמר "מה אני יכול לעשות לך, לך לשחיטה כי לך נוצרת". אמרו חכמים שלש עשרה שנה היה רבינו הקדוש סובל כאבי שניים חזקים מאוד עד שכמעט לא יכל ללמוד תורה. יום אחד ראה את השפחה שבביתו מנסה לרדוף אחרי עכבר ולהרוג אותו. אמר לה רבי "עזבי אותו ותני לו ללכת שהרי כתוב בתהילים: ורחמיו על כל מעשיו" עזבה השפחה את העכבר ורבינו הקדוש מיד נתרפא מחוליו. הבין רבינו הקדוש את מה שקרה ומאז לימד תמיד את תלמידיו את חשיבות הרחמים על הבריות. (מעובד עפ"י מדרש רבה בראשית ל"ג)

ש ל ר ם

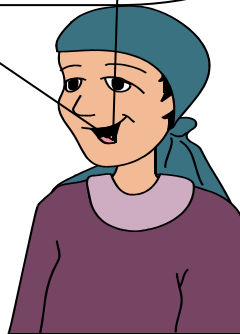
גדול השלום שאף הקב"ה שינה בו
בואו ונחליף את המילים כדי לעשות שלום

שרה אמרה:

איך יהיה לנו בן

הדבק כאן את המילים שגזרת

אברהם כבר זקן?

אני כבר זקנה?

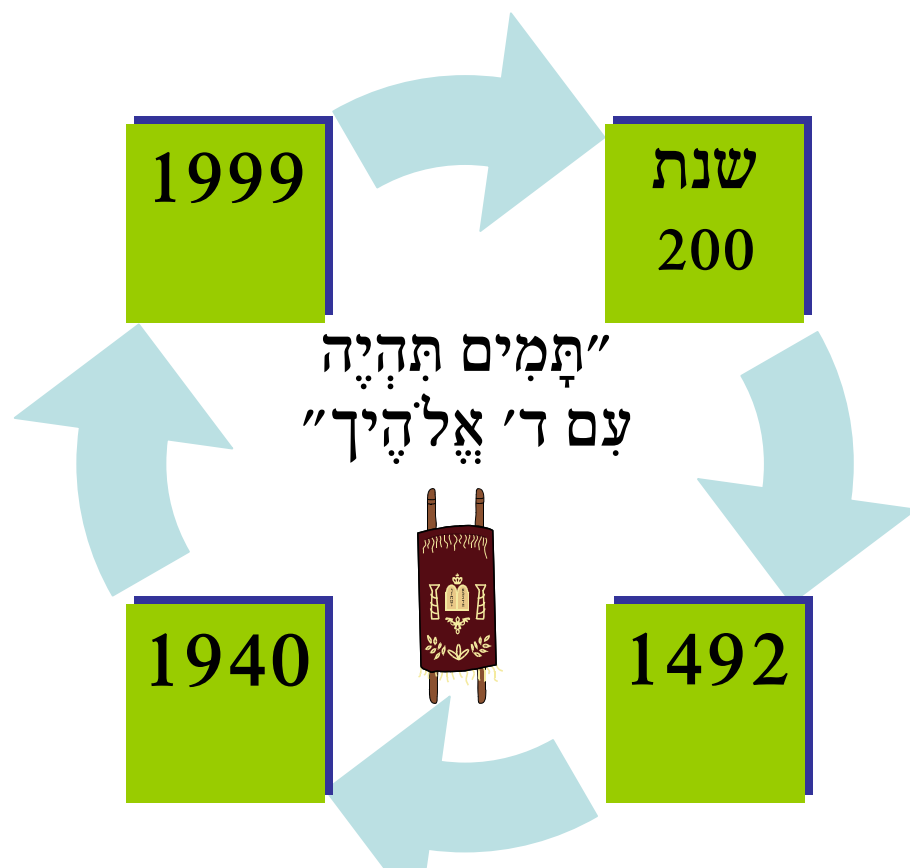
מידות ואותיות

האם מותר לשנות מפני השלום?

כשבא ה' לשרה אימנו שהיתה כבר זקנה בת 90 שנה, שעוד שנה יהיה לה ולאברהם בעלה בן. אמרה שרה לד': כיצד זה יהיה לנו בן בעוד שנה חרי אברהם בעלי זקן מאוד אף פעם לא שמעתי שאדם כה זקן בגיל מאה יכול להיות ו בנים. אז אמר ד' אין דבר שאותו ד' לא יכול לעשות והלך לאברהם לספר גם לו מה אמרה שרה אשתו. אך מה יאמר לאברהם? אם יאמר לו ששרה אינה מאמינה שאדם זקן כמותה יכול להוליד ילדים אולי יכעס אברהם על שרה שלועגת לו על היותו זקן בן מאה. לכן שינה ד' את דברי שרה ואמר לאברהם: שרה אומרת שהיא זקנה ואינה יכולה להוליד ילדים אך אני מבטיח לך שבעוד שנה יהיה לכם ילד. ואכן כך היה כעבור שנה נולד לאברהם ושרה בן ושמו נקרא יצחק.

מכאן למדנו שכאשר אדם חושש שדבר מה ואפילו הוא אמת יגרום שנאה בין אדם לחבירו או בין אבא ואבא עליו להימנע מלספרו ואם חייב לספר ישנה מעט את הדברים כדי לא לגרום לשנאה ולהביא שלום בין אדם לחבירו ובין איש לאשתו.

רת ורה תממה

מידות ואותיות

תמים תהיה עם ד' אלוקך

בחומש דברים בפרשת משפטים מצוה אותנו ד': "תמים תהיה עם ד' אלהיך" על פסוק זה מסביר רש"י: "התהלך עמו בתמימות ותצפה לו ולא תחקור אחר העתידות אלא כל מה שיבא עליך קבל בתמימות ואז תהיה עמו ולחלקו" כולנו מכירים את הסיפור על רבי עקיבא שכאשר הרגו אותו הרומאים בעינויים גדולים צעק בשמחה "שמע ישראל". רבי עקיבא שמח שזכה לעבוד את ד' בתמימות ומסור את נפשו על התורה הקדושה. לפני כמה שנים חיו ביישוב טלמון שבשומרון משפחת סחיוסידר. משפחה זו עלתה מהולנד ובארץ ישראל גרו ביישוב טלמון. אבי המשפחה הקים ביישוב תלמוד תורה בו למדו ילדים מגיל שלש. בחופש הגדול לפני מספר שנים נסעו בני המשפחה לטיול בירושלים והחליטו לאכול פיצה במסעדת "סברו" במרכז העיר. לרוע מזלם בדיוק כשישבו לאכול נכנס לתוך המסעדה מחבל מתאבד ופוצץ את עצמו לידם. אנשים רבים נהרגו ורבים נפצעו בפיצוץ. ואז בתוך השקט שהשתרר לאחר הפיצוץ הנורא נשמע לפתע קולו של אבי המשפחה כשהוא אומר לבנו הקטן אברהם יצחק בן ה-5 "בני בו ונאמר שמע ישראל לפני שנצא מהעולם הזה" האב יחד עם בנו הקטן אמרו יחד בכוחותיהם האחרונים: "שמע ישראל ד' אלוקינו ד' אחד" ונפטרו. גם הם כמו רבי עקיבא שנים רבות לפנייהם אהבו את ד' ואת תורתו בתמימות. הי"ד.